

16. Otevřela se nebesa

K tématu:

S událostí Ježíšova křtu se děti poprvé setkaly ve druhé třídě, kde pracovaly s větou „Toto je můj milovaný Syn.“ Vztahovaly ji v souvislosti s vlastním křtem na sebe. Tentokrát si všimneme, jak Ježíš stojí mezi lidmi a přichází s lidmi, v tichu, neviděn a nepoznán. Ježíš, ač to sám nepotřebuje, „staví se mezi hříšníky“, nechává se pokřtít, přijímá na sebe poslání trpícího služebníka. Bůh tak v Ježíši Kristu stojí na straně člověka, kterého miluje, a svým ponořením a vynořením, předobrazem smrti a vzkříšení, otevírá člověku nebe.

Cíl:

- Dítě si má v události Ježíšova křtu ještě jednou potvrdit příchod Božího království a všimnout si, jak přichází tiše, nenápadně a nepoznáno.
- Dítě si má uvědomit, že Ježíš pro nás otevírá nebe a my v nové době „otevřeného nebe“ žijeme.

Pomůcky:

- pracovní listy
- svíčka a zápalky, příp. figurka malého Ježíše v jesličkách
- proužky papíru
- nádoba s vodou, příp. modré šátky

k dynamice:

- barevné šátky, pro každé dítě nejméně jeden

METODICKÝ POSTUP

1. Opakování a modlitba

Tuto hodinu je vhodné zařadit jako první v novém roce. Z následujících opakování si vybereme to, které nám i dětem lépe vyhovuje.

* Boží království

Děti vzpomínají, co hlásal Jan Křtitel, a říkají vše pokud možno v krátkých větách. Např.: „Obraťte se!“ „Připravte cestu Pánu!“ „Vyrovnajte mu stezky!“ „Neste ovoce!“ „Jednejte spravedlivě!“ „Čiňte pokání!“ „Přiblížilo se nebeské království!“ Děti si mohou věty najít na pracovním listu č. 14. Kdo chce, vysvětlí, co věta znamená, k čemu vyzývá. Pak větu všichni nahlas zopakujeme. Ve větší skupině větu opakují všichni, v menší skupině si sedneme do kruhu a větu opakujeme jeden po druhém. Necháme vyniknout výzvu a hluk.

Pak zapálíme svíci a v menší skupině ji necháme potichu kolovat mezi dětmi. Na závěr řekneme: „**Ježíši, světlo světa, s tvým narozením přišlo na svět Boží království. Přišlo v tichu, v noci, v chudobě, nenápadně a nepovšimnuto.**“

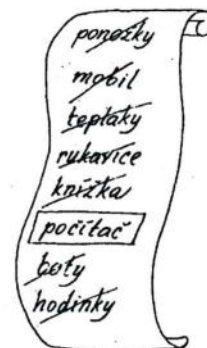
* Dárek, který jsem dostal

Rozdáme proužky papíru a děti na ně napíší seznam dárků, které dostaly na Vánoce. Představíme si, že bychom své dárky, kterých je určitě dost, rozdávali dětem z dětských domovů v chudých zemích, které nedostaly vůbec nic, nebo dárky posílali na misie. Děti škrtnají postupně jeden dárek za druhým, až jim zbude jenom jeden dárek, který je pro ně nejcennější. Každý pak může ostatním přečíst svůj nejcennější dárek, ale spolu s ním řekne také dárek pro něj nejméně cenný, který škrtnul jako první.

Proužky papíru můžeme v menší skupině poskládat do tvaru domu.

Do jeho středu postavíme zapálenou svíci nebo figurku malého Ježíše ležícího v jeslích.

Děti mohou v modlitbě za dárky poděkovat. Modlitbu zakončíme slovy: „**Boží království přichází v Ježíšově narození jako nejdražší a nejcennější dar, jaký svět mohl dostat. Ježíš však přichází také jako dar, který lidé nechťejí. Zavírají před ním dveře, pronásledují jej a vyhánějí. Ježíši, děkujeme ti, že i přesto jsi přišel na svět.**“

2. Vlastní téma

Než začneme číst text z pracovních listů, je třeba dětem doplnit Ježíšovo dětství, např.:

Po Herodově smrti se Josef s Marií a malým Ježíšem vrátili z Egypta domů do Izraele, do města Nazaret, kde Ježíš vyrůstal a byl „milý Bohu i lidem“. Až do svých třiceti let žil Ježíš se svými rodiči v Nazaretě. V té době také kázal Jan o příchodu Božího království a Ježíš se stejně jako mnoho dalších lidí přijímá křest.

Přečteme text Ježíšova křtu:

Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Ježíš mu odpověděl: „Připusť to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.“ Tu mu Jan již nebránil. Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. A z nebe promluvil hlas: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ (Mt 3, 13-17)

Děti převyprávějí a přepíší do pracovního listu do vln řeky nebo na kámen příběh ještě jednou z pohledu lidí, kteří putovali k Janovi, aby slyšeli jeho slova a přijali křest. Např. Slyšel jsem, že u řeky Jordán Jan mluví o Bohu a křtí. Slyšel jsem, jak říká...

Několik dětí své práce přečte. Všimneme si, kde je v příběhu Ježíš, a zdůrazníme:

Lidé putovali k řece a Ježíš šel s nimi. Lidé stáli na břehu a Ježíš stál s nimi. Lidé čekali na křest a poslouchali Janova slova a Ježíš čekal a poslouchal s nimi. Lidé vstupovali do vody, nechávali se křtít a Ježíš také vstoupil do vody a nechal se pokřtít s nimi.

Ježíš přichází k lidem v tichu, neviděn a nepoznán. Ježíš, ač to sám nepotřebuje, přijímá křest. Od té chvíle otevřeně hlásá radostnou zvěst o Božím království a své poselství potvrzuje slovy i skutky.

Podtrhneme si v textu slova „otevřela se nebesa“ a přemýšlíme, kdy lidé říkají, že se otevřelo, protrhlo nebe. (Když po dlouhém suchu prší, je krupobití, když se trhají mraky po bouři a vysvitne slunce.) Kdy se říká, že nebe se zavřelo. (Když dlouho neprší, když nechce vyjít slunce.)

Co tedy znamená, že se otevřela nebesa?

Odpovědi dětí doplníme: **Při Ježíšově křtu se „otevřela nebe“. Obraz otevřeného nebe znamená, že cesta k Bohu je volná. V Ježíši Kristu přišlo na zem Boží království. Událost Ježíšova křtu potvrdila, že „nebe zůstává otevřené“.**

Boží království není nějaká vzdálená skutečnost, ale od té doby proniká celý svět. Je třeba mít oči a uši otevřené.

V Ježíšově křtu najdeme obraz jeho smrti a vzkříšení. Smrt je znázorněna ponořením pod vodu, do hloubky (Můžeme doplnit geografickou zajímavost, že místo, které je podle tradice místem Ježíšova křtu, je nejhlubší v celé řece.) Vynoření z vody se podobá vzkříšení. **Kristova smrt a vzkříšení otevírá lidem nebe.**

* Křest jako ponoření a obmytí

V menší skupině si můžeme křest znázornit jako okamžik ponoření, obrácení a vynoření. Nejde o hru, ale o zážitkové přiblížení okamžiku křtu. Aktivitu proto dělejme jen s dětmi, které jsou zvyklé pracovat v soustředění a tichu.

- Dostatečně velkou a hlubokou nádobu naplníme vodou. Děti do ní mohou jeden po druhém pomalu ponořit obě dlaně. Dlaně obrátí ve chvíli, kdy se dotknou dna a opět pomalu je zvedají z vody nad hlavu. Během gest připomínáme, že znázornujeme Kristovu smrt a vzkříšení, které nám otevřelo nebe.

- Křest jako ponoření do vody, obrácení a vynoření k novému životu můžeme znázornit pomocí šátek. Jedno dítě se postaví do středu kruhu a ostatní děti se postaví těsně kolem něj se šátky modré barvy. Dítě uprostřed si klekne, ostatní jej přikryjí šátky, které drží. Pak mohou svému kamarádovi říci „Obrať se!“ a on se pomalu postaví.

3. Práce s pracovním listem

Na druhé straně pracovního listu jsou jména, která si Ježíš dával sám i která mu dávali lidé, např.: bratr chudých, Rabbi-učitel, přítel, chléb, světlo světa, dveře k životu, pastýř, vinný kmen, cesta, pravda a život, vzkříšení. Najdeme mezi nimi i sedm Ježíšových výpovědí o sobě z Janova evangelia, které budeme probírat jednu po druhé v souvislosti s jednotlivými svátostmi.

Přemyslíme, jaké chvíle prožívají lidé, kteří takto nazývají Božího Syna, příp. v jakých chvílích lidem pomáhá, že jej mohou takto oslovit.

Např.: lidem, kteří jsou chudí, je Ježíš bratrem; lidem, kteří jsou sami, je Ježíš přítelem; lidem, kteří jsou „ve tmě“, je Ježíš „světlem“; lidem, kteří jsou v nebezpečí smrti, je Ježíš nadějí ve vzkříšení...

Každý může vybrat jméno, které by Božímu Synu dal, příp. vybral sám, a zdůvodnit proč.

Okamžik Ježíšova křtu je znázorněn postavou Ježíše ve dvou kruzích. Je to obraz Nejsvětější Trojice. Vnější kruh se slovy „...toho jsem si vyvolil“ je znamením pro Boha – Otce, druhý kruh s obrazem holubice je znamením Ducha svatého. Boží Syn je uprostřed následován obrazem dítěte a lidmi, pro které otevírá nebe.

Společně si obraz vysvětlíme. Pro každou božskou osobu mohou děti vybrat jednu barvu, např. vnější kruh znázorňující Boha – Otce vybarví červenou, kruh znázorňující Ducha svatého oranžovou, Ježíše žlutou apod. Dítě na obrázku si děti vybarví jako sebe.

Pod obraz doplníme větu: „...i pro tebe Ježíš otevírá nebe.“

Pod obrázkem je text:

Potom Ježíš procházel městy a vesnicemi a přinášel radostnou zvěst o Božím království; bylo s ním dvanáct učedníků a některé ženy: Marie Magdalská, Jana, Zuzana a mnohé jiné, které se o ně ze svých prostředků staraly. (podle L 8,1-3)

Můžeme si zopakovat jména učedníků, která děti znají z minulých ročníků, a přidat k nim jména žen z biblického textu. Ke jménům pak můžeme dopsat jména svoje. Jména zapisujeme na tabuli do tvaru spirály, uprostřed které je jméno Ježíš.

4. Dynamika

* Řeka Jordán vypravuje

Děti mohou celou událost sepsat nebo převyprávět tak, jako by hovořila řeka Jordán, např.: Jsem řeka Jordán. Lidé ke mně přicházejí pro vodu.

Jednoho dne ke mně přišel z pouště Jan a začal mou vodou křtít lidi. Na mých březích stály celé zástupy, až jednou...

* Jakou barvu mají otevřená nebesa?

V menší skupině může každý vybrat barvu, která je pro něj barvou otevřeného nebe. Pokládáme šátky jeden po druhém vedle sebe a na závěr je vytvarujeme do libovolného tvaru tak, aby se povrch šátků zvrásnil jako mraky na obloze.

5. Závěr

Událost Ježíšova křtu můžeme znázornit ponořením rozsvícené svíce do vody. Svíce je znamením Ježíše, který nám svým narozením, smrtí a vzkříšením otevřel nebe. Voda je znamením křtu.

V menší skupině se postavíme do kruhu a do jeho středu postavíme na zem nádobu s vodou. Nádobu s vodou můžeme položit také na „obraz otevřeného nebe“, který jsme vytvořili v předchozí dynamice.

Děti si mezi sebou podávají zapálenou svíci. Ten, kdo ji má v ruce, jde do středu, svíci pomalu ponoří do vody, vytáhne a podá sousedovi. Ve chvíli, kdy je dítě uprostřed, mohou pro něj ostatní zopakovat větu: „I pro tebe Ježíš otevírá nebe.“

6. Učivo

Ježíš stojí mezi lidmi a přichází k nim v tichu, neviděn a nepoznán. Ježíš, ač to sám nepotřebuje, přijímá křest. Od té chvíle otevřeně hlásá radostnou zvěst o Božím království a své poselství potvrzuje slovy i skutky.

V Ježíši Kristu přišlo na zem Boží království a událost Ježíšova křtu potvrdila, že „nebe zůstává otevřené“. V Ježíšově křtu najdeme obraz smrti a vzkříšení. Ježíšův život, smrt a vzkříšení otevírá lidem nebe. Ježíš otevírá nebe i tobě.

KONTROLNÍ OTÁZKY:

- A) Uvědomily si děti, že v obrazu otevřeného nebe je vyjádřena přítomnost Božího království na zemi tady a teď?
- B) Nespekulovali jsme příliš o tajemství zjevení Nejsvětější Trojice? Tato skutečnost je pro děti stále ještě příliš těžká.

16. Otevřela se nebesa

Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mě?“ Ježíš mu odpověděl: „Připust to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.“

Tu mu Jan již nebránil. Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, OTEVŘELA SE NEBESA a spatřil Ducha Božího sestupuje jako holubice a přichází na něho. A z nebe promluvil hlas: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“

(Mt 3,13-17)

Zdroj: Eva Muroňová – Metodika a pracovní listy náboženské výchovy pro 5. třídu ZŠ (SPOLEČNĚ VYTVÁŘÍME BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ)

© 2010 Katechetické a pedagogické centrum Biskupství ostravsko-opavského

Toto je můj milovaný Syn...

Zdroj: Eva Muroňová – Metodika a pracovní listy náboženské výchovy pro 5. třídu ZŠ (SPOLEČNĚ VYTVÁŘÍME BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ)

© 2010 Katechetické a pedagogické centrum Biskupství ostravsko-opavského